

ÎNCHEIERE

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Asociația Obștească „Asociația Presei Independente”, reprezentată de avocatul Radu Jigău,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Asociația Presei Independente” împotriva Autorității Naționale de Integritate privind apărarea dreptului de acces la informație,
împotriva deciziei din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 09 noiembrie 2018, avocatul Radu Jigău, acționând în numele și interesele Asociației Obștești „Asociația Presei Independente” (în continuare AO „Asociația Presei Independente”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate privind apărarea dreptului de acces la informație.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 09 octombrie 2018 prin intermediul reporterului Lilia Zaharia, conducându-se de prevederile legislației în materia de acces la informație, a solicitat Autorității Naționale de Integritate să ofere următoarele informații de interes public:

– Numele și prenumele subiecților declarării pe numele cărora au fost inițiate cele 75 de proceduri de control în primele 7 luni ale anului 2016, menționate în Raportul privind activitatea Autorității Naționale de Integritate în semestrul I al anului 2017?

– Care este situația celor 75 de proceduri inițiate cu 2 ani în urmă.

Solicitarea respectivă a fost expediată pârâtului prin intermediul poștei electronice lilia.zaharia@api.md fiind recepționată de către Autoritatea Națională de Integritate la următoarele adrese electronice info@ani.md și victor.moloșag@ani.md.

La 12 octombrie 2018 Autoritatea Națională de Integritate a răspuns reclamantului, la fel prin e-mail, menționând că solicitarea Asociației Presei Independente este în formă electronică și nu corespunde cerințelor legii cu privire la petiționare nr. 190/1994, nefiind aplicată semnătura digitală. La fel, menționează în

răspuns că solicitarea nu corespunde nici Legii privind accesul la informație nr.982/2000, potrivit căreia solicitarea urma să fie pe foaie cu antet a instituției media și avizată de conducătorul acesteia.

Consideră răspunsul Autorității Naționale de Integritate ca refuz în furnizarea informațiilor solicitate de Asociația Presei Independente. Acest refuz îl califică drept unul ilegal, deoarece conform prevederilor art. 11 din Legea privind accesul la informație (1) Furnizorul de informații în conformitate cu competențele care îi revin, este obligat; 1) să asigure informarea activă, corectă și la timp a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public și asupra problemelor de interes personal; 2) să garanteze liberul acces la informație.

Conform prevederilor art. 16 din Legea privind accesul la informație, „Informațiile, documentele solicitate vor fi puse la dispoziția solicitantului din momentul în care vor fi disponibile pentru a fi furnizate, dar nu mai târziu de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii de acces la informație”. Conform prevederilor art. 21 din Legea privind accesul la informație „Persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim de către furnizorul de informații poate ataca acțiunile acestuia atât pe cale extrajudiciară, cât și direct în instanța de contencios administrativ competentă. Persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim poate ataca orice acțiune sau inacțiune a persoanei responsabile pentru primirea și examinarea cererilor de acces la informații, dar în special cu privire la d) neprezentarea sau prezentare, necorespunzătoare a informațiilor solicitate; e) refuzul neîntemeiat de a prezenta informațiile solicitate.

Autoritatea Națională de Integritate, prin răspunsul din 12 octombrie 2018, a încălcat dreptul de acces la informație al AO „Asociația Presei Independente”. În ce privește respectarea condițiilor legale de înaintare a unei solicitări de furnizare a informațiilor, consideră că acestea au fost respectate de către AO „Asociația Presei Independente”, fiind îndeplinite toate 3 cerințe pentru o cerere scrisă și anume a fost descris și indicat precis informațiile solicitate, cu trimitere la informațiile din raportul de activitate al Autorității Naționale de Integritate din 2017; a fost indicată modalitatea de recepționare a informației solicitate telefon (XXX) sau e-mail (lilia.zaharia@api.md); a fost indicate în e-mail datele de identificare (Lilia Zaharia, reporteră Asociația Presei Independente, mun. Chișinău, str. București 41/5, MD-2012, tel. (+37322) XXX, GSM (+373) XXX, lilia.zaharia@api.md, stopfals.md, web.www.api.md.

Totodată Legea nr.982/2000 nu conține astfel de cerințe pentru o cerere scrisă precum necesitatea de a fi pe foaia cu antet a instituției media și avizată de conducătorul acesteia, invocate de pârât în răspunsul său din 12 octombrie 2018. Mai mult, Legea privind accesul la informație nr. 982/2000 este o lege specială în raport cu Legea cu privire la petiționare nr.190/1994, iar autoritățile publice urmează să se conducă de prevederile speciale la examinarea cererilor privind furnizarea informațiilor publice. Astfel, Autoritatea Națională de Integritate urma să furnizeze informațiile solicitate de reporterul Asociației Presei Independente.

Potrivit art. 3 din Legea presei nr.243/1994, persoanele oficiale ale autorităților publice prezintă operativ materialul și informația solicitată de publicațiile periodice și de agențiile de presă.

A solicitat reclamantul constatarea încălcării dreptului AO „Asociația Presei Independente” de acces la informația solicitată prin cererea din 09 octombrie 2018;

obligarea Autorității Naționale de Integritate să furnizeze informația solicitată de AO „Asociația Presei Independente” prin cererea din 09 octombrie 2018, și anume 1) Numele și prenumele subiecților declarării pe numele cărora au fost inițiate cele 75 de proceduri de control în primele 7 luni ale anului 2016, menționate în Raportul privind activitatea Autorității Naționale de Integritate în semestrul I al anului 2017? 2) Care este situația celor 75 de proceduri inițiate cu 2 ani în urmă?

Prin hotărârea din 27 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, s-a admis acțiunea AO „Asociația Presei Independente” și a fost constatată încălcarea dreptului AO „Asociația Presei Independente” de acces la informație, solicitată prin cererea din 09 octombrie 2018, cu obligarea Autorității Naționale de Integritate să furnizeze AO „Asociația Presei Independente” informația solicitată prin cererea din 09 octombrie 2018, și anume: 1) numele și prenumele subiecților declarării pe numele cărora au fost inițiate cele 75 de proceduri de control în primele 7 luni ale anului 2016, menționate în Raportul privind activitatea Autorității Naționale de Integritate în semestrul I al anului 2017 și 2) care este situația celor 75 de proceduri inițiate cu 2 în urmă.

Prin decizia din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a casat hotărârea din 27 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani și s-a adoptat o decizie nouă de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de AO „Asociația Presei Independente” împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la apărarea dreptului de acces la informație.

La 19 decembrie 2019 AO „Asociația Presei Independente”, reprezentată de avocatul Radu Jigău, a depus recurs împotriva deciziei 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei contestate, cu emiterea unei decizii noi de menținere a hotărârii din 27 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, prin faptul că nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea, temeuri prevăzute la art. 432 alin. (1), (2) lit.a), b), c) Cod de procedură civilă. Totodată aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, temeii prevăzute la art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă.

A menționat că a recepționat decizia motivată din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău la 25 octombrie 2019.

Prin referința depusă la data de 20 martie 2020 intimatul Autoritatea Națională de Integritate, a solicitat declararea recursului depus de AO „Asociația Presei Independente”, reprezentată de avocatul Radu Jigău drept inadmisibil, din motiv că a fost depus tardiv, peste termenul prevăzut de lege. Totodată reprezentantul recurentei nici nu a solicitat repunerea în termen a cererii de recurs și nici nu a prezentat probe care ar confirma cu certitudine imposibilitatea depunerii cererii de recurs în termen.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ se va verifica prin prisma Codului administrativ.

Examinând temeiurile recursului declarat de AO „Asociația Presei Independente”, reprezentată de avocatul Radu Jigău, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitatea cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității cererii de recurs constă în verificarea faptului, dacă recursul se încadrează în cele prevăzute la art. 246 alin. (2) și 194 alin. (2) ale Codului administrativ.

În conformitate cu art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Conform art. 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Conform art. 63 alin. (1) din Codul administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259–266 din Codul civil.

În conformitate cu art. 260 din Codul civil, termenul se instituie prin indicare a unei date calendaristice, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și sigur că se va produce.

Conform art. 261 alin. (1) și (2) din Codul civil, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe

parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Conform art. 264 alin. (3) din Codul civil, dacă s-a stabilit că un anumit termen durează până la o anumită zi, se prezumă că termenul include și ziua respectivă.

Conform art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

Articolul 96 alin. (1) din Codul administrativ, prevede că notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Conform art. 97 alin. (1) și alin. (3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod.

Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Din actele și lucrările cauzei rezultă cert că la 11 septembrie 2019 Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia recurată, prin care a fost casată hotărârea din 27 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, fiind adoptată o decizie nouă de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de AO „Asociația Presei Independente” (f.d. 76, 77-93).

Potrivit procesului-verbal al instanței de apel din 11 septembrie 2019, reprezentantul AO „Asociația Presei Independente”, avocatul Radu Jigău a fost prezent la ședința de judecată unde s-a dat citire dispozitivului deciziei din 11 septembrie 2019 și s-a explicat părților termenul de atac al acesteia (f.d. 73-76).

În adresa participanților la proces la 22 octombrie 2019 a fost expediată copia deciziei din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin intermediul poștei electronice, fapt confirmat prin extrasul respectiv (f.d. 104).

Mai mult însăși reprezentantul AO „Asociația Presei Independente”, avocatul Radu Jigău, în recursul depus a confirmat faptul că a recepționat decizia din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău la 25 octombrie 2019 (f.d. 109).

Prin urmare, termenul de 30 zile de declarare a recursului a început să curgă din 23 octombrie 2019, ziua imediat următoare datei comunicării deciziei instanței de apel care a expirat la 21 noiembrie 2019 (zi de joi), aceasta fiind ultima zi de depunere a recursului.

În atare circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de AO „Asociația Presei Independente”, reprezentată de avocatul Radu Jigău împotriva deciziei din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost depus la 19 decembrie 2019 (f.d. 108-119), cu depășirea termenului de 30 de zile.

Pe cale de consecință, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ

al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de AO „Asociația Presei Independente”, reprezentată de avocatul Radu Jigău, împotriva deciziei din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu se încadrează în termenul de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel – 22 octombrie 2019, ceea ce în conformitate cu art. 246 alin. (2) lit. d) Cod administrativ, constituie temei de a declara recursul inadmisibil.

La caz, AO „Asociația Presei Independente”, reprezentată de avocatul Radu Jigău, a neglijat obligația de a se conforma prevederilor art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, adică de a depune recursul în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

Mai mult, recurenta AO „Asociația Presei Independente”, reprezentată de avocatul Radu Jigău, fiind cea interesată în soluționarea prezentei cauze, urma să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță, și anume să depună recursul în termenul stabilit de art. 245 alin. (1) din Codul administrativ. Or, chiar și dacă în opinia recurenteii aceasta a făcut cunoștință cu decizia instanței de apel la 25 octombrie 2019, AO „Asociația Presei Independente” urma să depună cererea de recurs până la data de 25 noiembrie 2019, ultima zi de depunere a recursului.

La caz, recurenta AO „Asociația Presei Independente”, reprezentată de avocatul Radu Jigău era obligată să respecte condițiile de admisibilitate a cererii de recurs.

La acest aspect, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă jurisprudența constantă a CtEDO, unde Curtea a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Van Harn vs Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Conform art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Prin urmare, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea depunerii acestuia în termen.

Recurenta AO „Asociația Presei Independente”, reprezentată de avocatul Radu Jigău nu a depus cerere privind repunerea recursului în termen în sensul art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ și nici nu a prezentat probe concludente și pertinente în vederea argumentării omiterii termenului legal.

Din aceste motive recursul declarat de AO „Asociația Presei Independente”, reprezentată de avocatul Radu Jigău, la 19 decembrie 2019 necesită a fi declarat inadmisibil. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv ar duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

Din considerentele menționate și având în vedere că recursul nu a fost depus în termenul prevăzut la art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la

concluzia că recursul declarat de AO „Asociația Presei Independente”, reprezentată de avocatul Radu Jigău urmează a fi declarat inadmisibil, în temeiul art. 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ.

În conformitate cu art. 193, art. 230, art. 245 alin. (1), art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) și art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Asociația Obștească „Asociația Presei Independente”, reprezentată de avocatul Radu Jigău, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh